

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL UAB "A1" SKUNDO**

2022 m. vasario d. Nr. S- (7-123/2020)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija), susidedanti iš komisijos pirmininko Evaldo Raistenskio (pranešėjas), Rasos Stravinskaitės, Andriaus Veniaus, Vilmos Vildžiūnaitės, išnagrinėjo uždarosios akcinės bendrovės (toliau – UAB) „A1“ (toliau – Pareiškėja) 2020-06-09 skundą dėl Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Muitinės departamentas, mokesčių administratorius) 2020-05-13 sprendimo Nr. 1A-88 (toliau – Muitinės departamento sprendimas, skundžiamas sprendimas). Pareiškėjos atstovas direktorius L. P. ir Muitinės departamento atstovė S. M. posėdyje 2021-12-14 dalyvavo nuotoliniu būdu.

Komisija n u s t a t ė :

Komisija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 156 straipsnio ir Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ABTĮ) 100 straipsnio 1 dalies 3 punkto nuostatomis, 2020-07-21 protokoliniu sprendimu Nr. PP-169 (7-123/2020) sustabdė Pareiškėjos 2020-06-09 skundo dėl Muitinės departamento 2020-05-13 sprendimo Nr. 1A-88 nagrinėjimą iki bus priimtas galutinis procesinis sprendimas analogiško pobūdžio administracinėje byloje pagal Pareiškėjos pateiktą skundą administraciniam teismui dėl Komisijos 2020-05-04 sprendimo Nr. S-84 (7-49/2020). Pastarasis mokestinis ginčas pasibaigė Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui (toliau – LVAT) 2021-10-13 priėmus nutartį adm. byloje Nr. eA-2622-575/2021. Atsižvelgiant į tai, kad su Pareiškėjos skundu susijusioje analogiško pobūdžio byloje teisminiai ginčai pasibaigė, Pareiškėjos 2020-06-09 skundo nagrinėjimas atnaujinamas ir skundas nagrinėjamas iš esmės.

Muitinės departamentas ginčijamu sprendimu patvirtino Klaipėdos teritorinės muitinės (toliau – Klaipėdos TM) 2020-03-16 sprendimą Nr. 6(SR10)-40, kuriuo Pareiškėja pripažinta solidaria skolininke kartu su *E. N.* ir įpareigota sumokėti atsiradusią mokestinę prievolę: 376 Eur muitą, 61 633 Eur akcizą, 55 372 Eur pridėtinės vertės mokestį (toliau – PVM), 30 Eur maito delspinigių, 30 527 Eur akcizo delspinigių, 27 426 Eur PVM delspinigių ir 11 738 Eur baudą.

Byloje nustatyta, kad Šiaulių oro uosto poste Bendrijos tranzito procedūrai buvo įforminta T1 deklaracija MRN 15LTSA100014ADEC67 (2015-09-03). Prekių siuntėja ir procedūros vykdytoja – Pareiškėja. Tranzito procedūros vykdymo eigoje paskirties įstaiga Zilupės MKP (LV) pakeista į Rezeknės 2 MKP (LV). Pagal Latvijos Respublikos valstybinės pajamų tarnybos 2016-06-29 raštu Nr. 27.20.1-2/10545 ir papildomu 2018-10-31 raštu Nr. 27.23-1/10447 pateiktą informaciją Klaipėdos TM nustatė, kad geležinkelio stotyje Rezekne 2 T1 deklaracijoje MRN 15LTSA100014ADEC67 (2015-09-03) nurodytos prekės turėjo būti pakrautos į traukinio vagonus ir išgabentos iš Bendrijos muitų teritorijos, tačiau tai padaryta nebuvo. Latvijos Respublikos valstybinė pajamų tarnyba nepatvirtino tranzito procedūrų užbaigimo ir prekių išgabavimo iš

Europos Sąjungos fakto ir nurodė, kad tranzito procedūros elektroninėje muitinės duomenų tvarkymo sistemoje užbaigtos nepagrįstai.

Remiantis 1992-10-12 Tarybos Reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą (toliau – Bendrijos muitinės kodeksas), 96 straipsnio 1 ir 2 dalių, 203 straipsnio, 213 straipsnio nuostatomis, skundžiamu sprendimu Pareiškėja dėl nebaigtos Bendrijos tranzito procedūros, vykdytos pagal T1 deklaraciją MRN 15LTSA100014ADEC67 (2015-09-03), pripažinta solidaria skolininke muitinei ir įpareigota sumokėti atsiradusią mokesčinę prievolę.

Muitinės departamento sprendime dėl Pareiškėjos tranzito procedūros užbaigimą patvirtinančios Europos Komisijos viešai skelbiamos informacijos apie prekių, gabenamų įforminta T1 deklaracija MRN 15LTSA100014ADEC67 (2015-09-03), atvykimą į paskirties vietą nurodoma, kad Pareiškėjos pateiktas dokumentas nelaikytinas Bendrijos tranzito procedūros užbaigimo įrodymu. Pirma, vadovaujantis 1993-07-02 Komisijos reglamento (EEB) Nr. 2454/93, išdėstančio Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą, įgyvendinimo nuostatas (toliau – Bendrijos muitinės kodekso įgyvendinimo nuostatos), 363 straipsnio 3 dalimi, 1 ir 2 dalyse nurodytas pranešimas apie atvykimo patvirtinimą negali būti naudojamas kaip įrodymas, jog procedūra užbaigta kaip apibrėžta 366 straipsnio 1 dalyje. Antra, Latvijos Respublikos valstybinė pajamų tarnyba pateikė informaciją ir dokumentus apie neteisingą procedūrų užbaigimą, t. y. kompetentinga institucija paneigė prekių pateikimo paskirties įstaigai faktą. Pasak Muitinės departamento, kitų alternatyvių tranzito procedūros užbaigimo įrodymų, nurodytų Bendrijos muitinės kodekso įgyvendinimo nuostatų 366 straipsnio 2 dalyje, Pareiškėja nei Klaipėdos TM, nei Muitinės departamentui nepateikė.

Pareiškėja pateiktu skundu Komisijai nesutinka su Muitinės departamento sprendimu, kuriuo ji pripažinta solidaria skolininke, prašo sprendimą panaikinti kaip nepagrįstą ir neteisėtą.

Pareiškėja nesutinka, jog nepateikti dokumentai apie tranzito procedūros užbaigimą. Pagal Bendrijos muitinės kodekso įgyvendinimo nuostatų 366 straipsnio 1 dalį tinkamu įrodymu yra laikomas bet koks muitinės paskirties įstaigos patvirtintas dokumentas apie šios procedūros užbaigimą. Šio straipsnio 2 dalis numato tik papildomus dokumentus, kurie taip pat gali būti tinkami įrodinėjant tranzito procedūros užbaigimą. Priešingai, nei teigiama Muitinės departamento sprendime, Bendrijos muitinės kodekso įgyvendinimo nuostatų 366 straipsnio 2 dalyje išvardinti dokumentai nėra baigtinis ir vienintelis tinkamų įrodymų sąrašas, nes tai yra tik papildomas įrodymų sąrašas.

Pažymi, kad mokesčių administratoriui pateikė oficialius rašytinius įrodymus, kurie patvirtina, jog Latvijos Respublikos muitinės pareigūnai kompiuterizuotoje Nacionalinės tranzito kontrolės sistemoje (toliau – NKTS) patvirtino prekių gavimą Latvijos Respublikoje, t. y. muitinės pareigūnas paskirties įstaigoje patvirtino, jog tranzitu gabentos prekės ir dokumentai buvo pristatyti į paskirties įstaigą, o tai pagal Bendrijos muitinės kodekso 96 straipsnį reiškia, kad procedūros vykdytoja Pareiškėja įvykdė visus jai keliamus reikalavimus. Pateikti įrodymai atitinka Bendrijos muitinės kodekso įgyvendinimo nuostatų 366 straipsnio 1 dalį.

Pasak skundo, Latvijos Respublikos valstybinės pajamų tarnybos pateikta informacija nepaneigia prekių pristatyto į paskirties įstaigą. Susipažinusi su 2016-06-29 ir 2018-10-31 Latvijos Respublikos valstybinės pajamų tarnybos atsakymais, Pareiškėja akcentuoja, jog aplinkybė, kad prekės Latvijoje dėl nežinomų priežasčių nebuvo pakrautos į traukinio vagonus, savaime nereiškia, jog prekės liko Lietuvos Respublikoje ir jos nebuvo pristatytos Latvijoje esančioje paskirties įstaigoje. Pareiškėjos pateikti objektyvūs duomenys, kurie yra nurodyti NKTS, patvirtina, jog prekės buvo išgabentos iš Lietuvos ir įvežtos į Latviją, kur vėliau dingo (buvo galimai prarastos, pavogtos ar realizuotos nežinomais būdais). Šios informacijos Pareiškėja jau nebeturi ir nebeturėjo pareigos tikrinti, nes Pareiškėja atsako tik už prekių pristatymą į paskirties vietą.

Pareiškėjos teigimu, Muitinės departamento sprendimas pažeidė teisėtų lūkesčių apsaugos, teisinio tikrumo ir teisingumo principus. Mokesčių administratorius neginčija fakto, kad Latvijos muitinės pareigūnai NKTS pažymėjo, jog prekės yra gautos paskirties įstaigoje. Latvijos muitinės pareigūno veiksmai, atlikti ir užfiksuoti specialiai surturtoje ir administruojamoje tik muitinės

pareiģunų kompiuterinėje NKTS, laikytini teisėtais, kol neįrodyta priešingai. Būtent šis įrašas, kurį atliko užsienio valstybės (Latvijos Respublikos muitinės) įgalioti pareiģūnai, sukūrė Pareiģėjai pagrįstus lūkesčius, jog procedūros buvo sėkmingai užbaigtos ir jokių pažeidimų nenustatyta. Pareiģėja pagrįstai turėjo teisę remtis Latvijos muitinės pareiģūno veiksmais, kuriais buvo konstatuota, jog tranzitu gabenta prekė buvo pristatyta į muitinės paskirties įstaigą ir dėl to buvo uždaryta muitinės tranzito procedūra. Taigi, vėliau paaiģkėję galimai neteisėti Latvijos pareiģunų veiksmai šioje byloje lėmė, kad skola muitinei atsirado dėl kompetentingos valdžios institucijos padarytos klaidos. Tai tik dar kartą patvirtina Pareiģėjos sąžiningumą.

Skunde nurodoma, kad sprendime nebuvo nustatyta, jog Pareiģėjos veiksmuose būtų pastebėta apgaulės arba akivaizdaus aplaidumo požymių. Pareiģėja nuo pat pradžių, kai sužinojo apie muitinės procedūros pagal deklaraciją inicijavimą, elgėsi sąžiningai, bendradarbiavo su Lietuvos muitinės įstaigomis ir dėjo pastangas, kad būtų nustatytos visos faktinės aplinkybės.

Pasak Pareiģėjos, Klaipėdos TM sprendimas buvo grindžiamas vieninteliu deklaratyviu teiginiu, t. y. tuo, kad neva buvo gauti Latvijos Respublikos valstybinės pajamų tarnybos atsakymai, kuriuose teigiama, jog tranzito procedūros buvo užbaigtos neteisėtai Latvijos Respublikoje. Nepaisant to, kad šie atsakymai yra vienintelis mokesčių administratoriaus įrodymas, mokesčių administratorius, kuriam pagal įstatymą priklauso įrodinėjimo našta, apie šio dokumento realų egzistavimą Pareiģėjai nepateikė jokių įrodymų. Vien informacijos, gautos iš Latvijos, perkėlimas į Klaipėdos TM sprendimą, nėra pakankamas MAĮ 67 straipsnio 1 dalies prasme, nes Pareiģėjai nėra sudaromos galimybės pačiai įvertinti priminį įrodymų šaltinį.

Muitinės departamentas nepagrįstai Latvijos Respublikos valstybinės pajamų tarnybos atsakymų nepateikimą Pareiģėjai motyvavo tuo, kad šie dokumentai neva yra konfidencialūs pagal 1997-03-13 Tarybos reglamento (EB) Nr. 515/97 dėl valstybių narių administracinių institucijų tarpusavio pagalbos ir dėl pastarųjų bei Komisijos bendradarbiavimo, siekiant užtikrinti teisingą muitinės ir žemės ūkio teisės aktų taikymą (toliau – Reglamentas), 45 straipsnio nuostatas. Pasak Pareiģėjos, Reglamento 45 straipsnis numato, kad valstybinių narių institucijų atstovai, gavę iš kitos valstybės narės informacijos pagal šį Reglamentą, privalo ją laikyti konfidencialia, nes tokia informacijai yra taikomas tarnybinio slaptumo įsipareigojimas. Tačiau Reglamentas tuo pačiu numato, kad valstybės narės gali naudoti gautą informaciją pagal šį Reglamentą procedūrose, išskeltose dėl muitinės teisės aktų nesilaikymo. Kitaip tariant, Pareiģėjos teigimu, Klaipėdos TM turėjo ne tik teisę šia informacija naudotis prieš Pareiģėją iškeltoje procedūroje, bet ir pareigą šią informaciją Pareiģėjai pateikti pagal Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAĮ) 8 straipsnį ir MAĮ 67 straipsnį, 133¹ straipsnio 1 ir 4 dalis. Reglamento nuostatos negali paneigti mokesčių administratoriaus pareigos tinkamai motyvuoti savo sprendimą ir nepaneigia pareigos mokesčių mokėtojui pateikti atitinkamus įrodymus (MAĮ 67 straipsnio 1 dalis).

Komisija k o n s t a t u o j a :

Pareiģėjos skundas atmestinas, ginčijamas Muitinės departamento 2020-05-13 sprendimas Nr. 1A-88 tvirtintinas.

Nagrinėjamu atveju ginčas vyksta dėl Pareiģėjos (muitinės procedūros vykdytojos) atsakomybės bei mokesstinės prievolės įregistravimo jos atžvilgiu teisėtumo ir pagrįstumo, mokesčių administratoriui konstatavus, kad Pareiģėja tinkamai Europos Bendrijos tranzito procedūros neužbaigė ir dėl to Pareiģėjai įregistruota mokesstinė prievolė muitinei: 376 Eur muitas, 61 633 Eur akcizas, 55 372 Eur PVM, 30 Eur maito delspinigiai, 30 527 Eur akcizo delspinigiai, 27 426 Eur PVM delspinigiai ir 11 738 Eur bauda.

Byloje nustatyta, kad Bendrijos tranzito procedūrai buvo įforminta T1 deklaracija MRN 15L TSA100014ADEC67 (2015-09-03) (toliau – ginčo deklaracija, deklaracija). Prekių siuntėja ir procedūros vykdytoja – Pareiģėja. Pagal Latvijos Respublikos valstybinės pajamų tarnybos (toliau – Latvijos Respublikos VPT) 2016-06-29 raštu Nr. 27.20.1-2/10545 ir papildomu 2018-10-31 raštu Nr. 27.23-1/10447 pateiktą informaciją Klaipėdos TM nustatė, kad geležinkelio

stotyje Rezekne 2 ginčo deklaracijoje nurodytos prekės turėjo būti pakrautos į traukinio vagonus ir išgabentos iš Bendrijos muitų teritorijos, tačiau tai padaryta nebuvo. Latvijos Respublikos VPT nepatvirtino tranzito procedūrų užbaigimo ir prekių išgabavimo iš Europos Sąjungos fakto bei nurodė, kad tranzito procedūros elektroninėje muitinės duomenų tvarkymo sistemoje užbaigtos nepagrįstai.

Pareiškėja su Muitinės departamento sprendimu nesutinka ir akcentuoja, kad mokesčių administratoriui pateikė oficialius rašytinius įrodymus, kurie patvirtina, jog Latvijos Respublikos muitinės pareigūnai Nacionalinės tranzito kontrolės sistemoje (toliau – NTKS) patvirtino prekių gavimą Latvijos Respublikoje, t. y. patvirtino, jog tranzitu gabentos prekės ir dokumentai buvo pristatyti į paskirties įstaigą, o tai pagal Bendrijos muitinės kodekso 96 straipsnį reiškia, kad procedūros vykdytoja Pareiškėja įvykdė visus jai keliamus reikalavimus. Pateikti įrodymai atitinka Bendrijos muitinės kodekso įgyvendinimo nuostatų 366 straipsnio 1 dalį. Akcentuoja, kad jos atžvilgiu buvo pažeistas teisėtų lūkesčių principas. Pasak Pareiškėjos, Klaipėdos TM neteisėtai atsisakė pateikti Latvijos Respublikos VPT atsakymus. Pareiškėjos teigimu, informacijos, gautos iš Latvijos institucijų, perkėlimas į Klaipėdos TM sprendimą, nėra pakankamas MAĮ 67 straipsnio 1 dalies prasme. Pareiškėja neturėjo galimybės pati įvertinti priminių įrodymų šaltinį.

Įvertinus tiek mokesčių administratoriaus poziciją, tiek Pareiškėjos argumentus matyti, jog ginčas tarp šalių iš esmės kilo dėl vertinimo, ar Muitinės departamentas pagrįstai konstatavo, kad ginčo tranzito procedūra nebuvo baigta ir dėl to Pareiškėjai įregistruota mokestinė prievolė muitinei. Komisija pasisakydama dėl šalių pozicijos ir priimdama sprendimą šioje mokestinėje byloje, atsižvelgęs į LVAT 2021-10-13 nutartį adm. byloje Nr. eA-2622-575/2021, priimtoje su Pareiškėjos skundu susijusioje analogiško pobūdžio byloje.

Komisija nesutinka su Pareiškėjos atstovo posėdžio Komisijoje metu išsakytu teiginiu, kad minėtoje nutartyje LVAT nagrinėjo ne analogišką situaciją. Visų pirma, pati Pareiškėja 2020-06-09 skundu Komisijos prašydama stabdyti ginčo bylos nagrinėjamą akcentavo, jog mokestinis ginčas, kilęs dėl Klaipėdos TM 2019-10-25 sprendimo Nr. 6(SR10)-119 (*patvirtinto Muitinės departamento 2020-01-31 sprendimu Nr. 1A-29, kurį Komisija patvirtino 2020-05-04 sprendimu Nr. S- 84 (7-49/2020)*), yra analogiškas, dėl kurio priimtas skundžiamas Muitinės departamento 2020-05-13 sprendimas Nr. 1A-88, t. y. paremtas tomis pačiomis faktinėmis aplinkybėmis ir tais pačiais teisiniais argumentais. Antra, kaip matyti iš abiejų situacijų, sprendžiamas esminis klausimas, ar Pareiškėjos pateikti įrodymai (NTKS esantys įrašai apie prekių pristatymą į paskirties įstaigą) yra pakankami įrodymai dėl tranzito procedūros užbaigimo ir, ar Latvijos Respublikos VPT atsakymai paneigia prekių pristatymą į paskirties įstaigą faktą. Tiek nagrinėjamu atveju, tiek pirmuoju atveju Klaipėdos TM rėmėsi Latvijos Respublikos VPT 2016-06-29 raštu Nr. 27.20.1-2/10545 ir papildomu 2018-10-31 raštu Nr. 27.23-1/10447 pateikta informacija, jog Latvijos Respublikos VPT nepatvirtino tranzito procedūrų užbaigimo ir prekių išgabavimo iš Europos Sąjungos fakto ir nurodė, kad tranzito procedūros elektroninėje muitinės duomenų tvarkymo sistemoje užbaigtos nepagrįstai. Trečia, Komisijos posėdžio metu Muitinės departamento atstovė taip pat pažymėjo (su tokia atstovės pozicija sutinka ir Komisija), kad visos faktinės aplinkybės yra tokios pačios, t. y. dėl Pareiškėjos nebaigtos Bendrijos tranzito procedūros nagrinėjama analogiška situacija, tik vykdyta pagal kitą tranzito deklaraciją (ginčo atveju įforminta viena deklaracija, LVAT nagrinėtoje byloje – dvi deklaracijos) ir skyrėsi solidarūs skolininkai (ginčo atveju solidarūs skolininkas – E. N., LVAT nagrinėtoje byloje – kitas solidarūs skolininkas). Komisija minėtus Pareiškėjos teiginius dėl ne analogiškų situacijų atmeta kaip nepagrįstus.

MAĮ 10 straipsnyje numatyta, kad mokesčių teisiniuose santykiuose viršenybė teikiama šių santykių dalyvių veiklos turiniui, o ne jos formaliai išraiškai. Taigi, esminis dalykas šioje byloje yra ar faktiškai tranzito procedūra baigta ir ginčo prekės faktiškai išgabentos iš Europos Sąjungos teritorijos. Gi iš Pareiškėjos argumentų seka, kad ji ignoruoja realų turinį ir dėmesį akcentuoja į tai, ką formaliai patvirtina vienas ar kitas sistemos įrašas ar dokumentas.

Tiek Klaipėdos TM, tiek Muitinės departamentas nagrinėjamu atveju tinkamai vertino Latvijos Respublikos institucijų pateiktus raštus. Latvijos Respublikos VPT raštai (2016-06-29

raštas Nr. 27.20.1.-2/10545 ir 2018-10-31 raštas Nr. 27.23-1/10447) yra pakankami padaryti išvadą, kad tranzito procedūra nebuvo baigta ir prie šios išvados Latvijos pareigūnai priėjo atlikę reikiamą tyrimą. Komisija akcentuoja, kad tiek 2016-06-29 rašto Nr. 27.20.1-2/10545, tiek 2018-10-31 rašto Nr. 27.23-1/10447 turinys yra aiškus, suprantamas ir iš jo seka, kad prekės paskirties muitinės įstaigai pateiktos nebuvo, prekės turėjo būti pakrautos į traukinio vagonus ir išgabentos iš Bendrijos muitų teritorijos, tačiau tai padaryta nebuvo. Ginčui aktuali tranzito procedūra užbaigta nepagrįstai pagal pateiktą neteisingą informaciją apie prekių išgabenimą iš Europos Sąjungos muitų teritorijos.

Pažymėtina, kad Pareiškėjos teiginys, jog išrašai iš NTKS neginčijamai patvirtina prekių pateikimą paskirties muitinės įstaigai Latvijoje, prieštarauja Bendrijos muitinės kodekso įgyvendinimo nuostatų 363 straipsnio 3 daliai, kurioje aiškiai nurodyta, kad pranešimas apie atvykimo patvirtinimą negali būti naudojamas kaip įrodymas, jog procedūra užbaigta kaip apibrėžta 366 straipsnio 1 dalyje (prekės pateikimas paskirties įstaigai, procedūros užbaigimas). Be to, nagrinėjamu atveju įrodyta, kad kompetentinga institucija pati paneigė prekių pateikimo paskirties muitinės įstaigai faktą. LVAT minėtoje 2021-10-13 nutartyje adm. byloje Nr. eA-2622-575/2021 taip pat pabrėžė, jog įrašai NTKS nėra viską lemiantis įrodymas. Juolab, kad ginčo atveju Pareiškėja nepateikė jokių alternatyvių tranzito procedūros užbaigimą patvirtinančių įrodymų.

LVAT savo praktikoje yra išaiškinęs, jog Bendrijos muitinės kodekso įgyvendinimo nuostatų 366 straipsnio 1 dalyje yra pateikta bendra taisyklė, pagal kurią tinkamu dokumentu (įrodymu), patvirtinančiu Bendrijos tranzito procedūros užbaigimą, yra muitinės paskirties įstaigos patvirtintas dokumentas apie šios procedūros užbaigimą. Aptariamo straipsnio 2 dalyje yra išvardinti dokumentai (įrodymai), kurie tinkamumo aspektu galėtų būti prilyginami straipsnio 1 dalyje nurodytiems dokumentams, šioje teisės normoje nurodytų dokumentų sąrašas yra baigtinis. Tai reiškia, kad jokie kiti įrodymai, kurie neatitinka šioje straipsnio dalyje nustatytų reikalavimų, Bendrijos muitinės kodekso įgyvendinimo nuostatų taikymo požiūriu negali būti pripažinti tinkamais ta prasme, kad jais (ir tik jais) būtų galima remtis, pripažįstant, jog Bendrijos tranzito procedūra buvo užbaigta. Šių dokumentų įrodomoji reikšmė siejama su prekių pateikimu muitinės sankcionuotam veiksmui. Tai reiškia, kad toks dokumentas turi būti išduotas (ar patvirtintas) arba atitinkamos trečiosios šalies muitinės įstaigos arba *jis neturėtų kelti jokių abejonių*, kad jame nurodytai prekei buvo įformintas muitinės sankcionuotas veiksmas (LVAT 2012-02-21 nutartis adm. byloje Nr. A143-1226/2012).

Atsižvelgiant į minėtas Bendrijos muitinės kodekso įgyvendinimo nuostatas, išrašas iš kompiuterinės sistemos negali būti laikomas tinkamai užbaigtos Bendrijos tranzito procedūros įrodymu, juo labiau, kaip savo praktikoje yra nurodęs LVAT, sukelti procedūros vykdytojui teisėtus lūkesčius bei teisinį saugumą dėl tranzito procedūros tinkamo atlikimo. Įrašas kompiuterinėje sistemoje (ginčo atveju – NTKS) yra tik tam tikro juridinio veiksmo (fakto) fiksavimas, kuris atliekamas remiantis tam tikrais dokumentais. Be to, vien įrašo kompiuterinėje sistemoje buvimas nepaneigia muitinės teisės atlikti visų rūšių tikrinimą, kuris, jos nuomone, būtinas, norint užtikrinti tinkamą muitų teisės aktų įgyvendinimą, ir imtis visų priemonių, būtinų sureguliuoti padėčiai, susijusiai su prekėmis, kurioms įforminta procedūra nebuvo užbaigta laikantis nustatytų sąlygų (Bendrijos muitinės kodekso 13, 89 straipsniai). Nagrinėjamu atveju atlikusi tokį patikrinimą, muitinė nustatė, jog net ir esant atitinkamam įrašui apie Bendrijos tranzito procedūros užbaigimą kompiuterinėje muitinės sistemoje, realiai ši tranzito procedūra nebuvo užbaigta (LVAT 2013-03-22 nutartis adm. byloje Nr. A-261-453-13).

Taigi Pareiškėjos argumentai dėl jos atžvilgiu pažeisto teisėtų lūkesčių principo nelaikytini pagrįstais. Pagal Bendrijos muitinės kodekso 96 straipsnio 1 dalį už prievolių, susijusių su išorinio Bendrijos tranzito procedūra, įvykdymą atsako jos vykdytojas (nagrinėjamu atveju Pareiškėja), t. y. ji atsako: a) už nesugadintų prekių pristatymą per nustatytą terminą į paskirties muitinės įstaigą, deramai prižiūrint, kad nebūtų pažeistos muitinės panaudotos prekių identifikavimo priemonės; b) už nuostatų, susijusių su Bendrijos tranzito procedūra, laikymąsi. Pareiškėja iš esmės nepateikė argumentų, ką ji padarė, kad šios nurodytos pareigos būtų įvykdytos tinkamai, kad ji nebūtų įtraukta į sukčiavimo schemas. Byloje įrodyta, kad ginčo prekės nebuvo išgabentos iš Europos Sąjungos

muitų teritorijos. Mokestinio ginčo metu Pareiškėjai buvo suteikta galimybė pateikti tinkamus įrodymus, pagrindžiančius tranzito procedūros užbaigimą, tačiau tai padaryta nebuvo.

Europos Sąjungos Teisingumo Teismas (toliau – ESTT) byloje C-230/06, pasisakydamas apie tranzito procedūros vykdytojo pareigas ir atsakomybę (2008-04-03 sprendimo byloje *Militzer & Munch GmbH* prieš *Ministero delle Finanze*, 48 ir 49 punktai), yra nurodęs, kad procedūros vykdytojas, kaip Bendrijos išorinio tranzito procedūrą vykdančias asmuo, yra atsakingas už skolą muitinei, kuri atsirado dėl šios procedūros nuostatų nesilaikymo. Tokia procedūros vykdytojui nustatyta atsakomybė siekiama užtikrinti kruopštų ir vienodą skolos muitinei išieškojimo nuostatų taikymą tam, kad būtų apsaugoti Bendrijos ir jos valstybių narių finansiniai interesai. Tai, kad procedūros vykdytojas yra sąžiningas ir kad Bendrijos išorės tranzito procedūros pažeidimą sudaro sukčiavimo veiksmai, kuriuos atliekant jis nedalyvavo, taip pat negali pažeisti proporcingumo principo. Jeigu taip būtų, procedūros vykdytojas nebūtų taip įtikinamai skatinamas užtikrinti gerą tranzito operacijų vykdymą. Todėl tranzito procedūros vykdytojas yra laikomas skolininku net ir tuo atveju, jei tranzito procedūros pažeidimą sudaro sukčiavimo veiksmai, kuriuos atliekant jis nedalyvavo.

LVAT savo praktikoje taip pat ne sykį yra pažymėjęs, jog kitų asmenų nusikalstami veiksmai, kurie sukėlė arba galėjo sukelti mokestinių teisinių santykių subjektui mokestinių prievolių atsiradimą, mokesčių įstatymų taikymo prasme, nėra reikšmingi, nes šie asmenys nėra atitinkamų mokestinių teisinių subjektai ir jie savo galimai nusikalstamais veiksmais padarė žalą ne valstybės biudžetui, o įmonei, kuriai tenka pareiga vykdyti dėl nusikalstamų veiksmų atsiradusią mokestinę prievolę. Šie tokių asmenų veiksmai mokestinių teisinių santykių subjektui (mokesčių mokėtojui) galėtų sudaryti prielaidas reikalauti iš šių asmenų atlyginti žalą remiantis Civilinio Kodekso normomis, arba šie asmenys galėtų atsiradusias įmonei mokestines nepriemokas sumokėti valstybės biudžetui už šią įmonę MAĮ 83 straipsnio 3 dalies nustatyta tvarka (LVAT 2008-02-19 nutartis adm. byloje Nr. A438-59/2008, 2009-04-16 nutartis adm. byloje Nr. A556-521-09).

LVAT minėtoje 2021-10-13 nutartyje adm. byloje Nr. eA-2622-575/2021 nurodė, kad teismas gali ginti ne bet kokius lūkesčius, bet tik teisėtus, tai yra betarpiškai susijusius su konkrečiomis subjektinėmis teisėmis ir teisėtais interesais, kylančius iš konkrečių teisės normų (taip pat žiūrėti LVAT 2021-03-24 nutartį administracinėje byloje Nr. eA-942-575/2021). Tokios teisės normos, kurios atleistų aplaidžiai pareigas vykdančią tranzito procedūros vykdytoją nuo atsakomybės neegzistuoja. Todėl Pareiškėja ginčo atveju neturi teisėtų lūkesčių, kuriuos galima būti ginti.

Taigi, atsižvelgiant į pacituotą ESTT bei LVAT praktiką, pagal kurią net ir esant trečiųjų asmenų sukčiavimui ar kitai neteisėtai veiklai, išorinio Bendrijos tranzito procedūros vykdytojas vis tiek atsako už iš tokios procedūros kylančias prievoles muitinei, nes jo atsakomybė yra objektyvaus pobūdžio, darytina išvada, jog Pareiškėja, neatsižvelgiant į tai, kokių pareigų neatliko ar netinkamai atliko paskirties muitinės įstaigos pareigūnai, pagrįstai ginčo situacijoje pripažinta skolininke muitinei.

Pasak Pareiškėjos skundo, Klaipėdos TM neteisėtai atsisakė pateikti Latvijos Respublikos VPT atsakymus. Tačiau pati Pareiškėja skunde teigia, jog yra susipažinusi su Latvijos Respublikos VPT 2016-06-29 ir 2018-10-31 atsakymais, todėl nėra pagrindo teigti, kad Pareiškėja neturėjo galimybės įvertinti mokesčių administratoriaus nustatytų aplinkybių pagrįstumo, pateikti naujus paaiškinimus ar įrodymus.

Pareiškėjos posėdžio Komisijoje metu nurodyta aplinkybė, jog apie netinkamai užbaigtas Bendrijos tranzito procedūras sužinojo tik po 2 metų, neturi įtakos sprendžiant dėl skundžiamo sprendimo pagrįstumo, kadangi Klaipėdos TM skolą muitinei Pareiškėjai apskaičiavo ir įregistravo nepažeisdama 2013-10-09 Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas, 103 straipsnio 1 dalyje bei 104 straipsnio 2 dalyje įtvirtintų senaties terminų. Tokios pozicijos 2021-10-13 nutartyje adm. byloje Nr. eA-2622-575/2021 laikosi ir LVAT.

Komisija konstatuoja, jog Muitinės departamentas objektyviai ir visapusiškai ištyrė šio mokestinio ginčo aplinkybes, tinkamai įvertino įrodymus, teisingai taikė teisės normas bei priėmė

teisėtą ir pagrįstą sprendimą, todėl naikinti šio sprendimo skundžiamame sprendime išdėstytais motyvais nėra pagrindo. Priešingai, nei skunde teigia Pareiškėja, MAĮ 67 straipsnio 1 dalyje įtvirtintą pareigą pagrįsti mokesčių mokėtojui apskaičiuotas mokesčio ir su juo susijusias sumas Muitinės departamentas įvykdė tinkamai.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 155 straipsnio 4 dalies 1 punktu, n u s p r e n d ž i a :

Patvirtinti Muitinės departamento prie Finansų ministerijos 2020-05-13 sprendimą Nr. 1A-88.

Pagal Mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskųsti Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius). Pagal MAĮ 159 straipsnio 2 dalį apskųsti Mokestinių ginčų komisijos sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija, spręsdami mokestinį ginčą (arba mokesčio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas. Skundas Vilniaus apygardos administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos sprendimo įteikimo dienos.

Komisijos pirmininkas	Evaldas Raistenskis
Komisijos narė	Rasa Stravinskaitė
Komisijos narys	Andrius Venius
Komisijos narė	Vilma Vildžiūnaitė